

Reactie Internetconsultatie Afschaffing Collectiviteitskorting Zilveren Kruis (namens De Friesland, FBTO, Interpolis en Pro Life)

Zilveren Kruis is het niet eens met het voornemen van het kabinet om de collectiviteitskorting per 2023 volledig af te schaffen. Onze belangrijkste punten van bezwaar zijn:

1. De onderbouwing voor deze maatregel is niet correct en onvolledig. Zo blijven belangrijke maatschappelijke baten van collectiviteiten buiten beschouwing.
2. De maatregel is niet proportioneel. Ondanks de zeer korte evaluatietermijn is een duidelijke marktontwikkeling zichtbaar richting minder collectiviteiten met meer zorginhoudelijke meerwaarde.
3. De maatregel gaat ten koste van het maatschappelijk belang. Door deze maatregel kunnen veelbelovende zorginhoudelijke programma's niet meer worden opgestart of uitgebouwd en vervalt een belangrijk deel van het preventie-aanbod voor werknemers, ouderen, patiënten en mensen met een laag inkomen.

1. De onderbouwing is niet correct en onvolledig

De Memorie van Toelichting geeft twee argumenten ter onderbouwing van de voorgenomen afschaffing van de collectiviteitskorting.

- a. Bij de meeste collectiviteiten kan de korting niet gelegitimeerd worden door zorginhoudelijke afspraken.
- b. Het grote aantal collectiviteiten maakt het polisaanbod onoverzichtelijk voor verzekerden.

Ad a. Legitimering korting door zorginhoudelijke afspraken

De onderbouwing dat de korting bij de meeste collectiviteiten niet wordt gelegitimeerd door zorginhoudelijke afspraken is gebaseerd op het onderzoek van Equalis naar collectiviteiten in opdracht van het ministerie van VWS (2020). Bij dit onderzoek is een aantal kanttekeningen te plaatsen:

- Het onderzoek van Equalis kijkt alleen naar lagere ZVW-kosten. Daardoor blijven andere maatschappelijke baten (lager ziekteverzuim, langer doorwerken, meer zelfredzaamheid, betere zorg, etc.), die aantoonbaar bijdragen aan welvaart en welzijn in Nederland buiten beeld. Dit brengt het risico met zich mee dat "het kind met het badwater wordt weggegooid".
- Het onderzoek van Equalis kijkt alleen naar besparingen op ZVW-zorgkosten in 2020 en laat te verwachten besparingen op langere termijn buiten beschouwing¹.
- Het onderzoek van Equalis kijkt niet naar besparingen op het terrein van beheerskosten en debiteurenrisico.
- Het onderzoek van Equalis laat een enorme toename zien van het aantal zorginhoudelijke afspraken bij collectiviteiten ten opzichte van 2016. Deze afspraken hebben vaak betrekking op preventie. Bij dit soort afspraken is het gebruikelijk dat de daadwerkelijke besparingen pas op langere termijn zichtbaar worden.

Onderzoek van CZ² laat een ander beeld zien. Uit deze maatschappelijke kosten-baten analyse blijkt dat investeringen in zorginhoudelijke afspraken maatschappelijk lonend zijn en dat dit niet alleen voor de deelnemers aan de collectieve verzekering, maar ook voor alle andere verzekerden tot besparingen leidt via een lagere premie.

Ad b. Onoverzichtelijk polisaanbod door collectiviteiten?

Er zijn ons geen onderzoeken bekend waaruit zou blijken dat het keuzeproses voor verzekerden lastiger wordt door collectieve zorgverzekeringen. De overzichtelijkheid van het polisaanbod wordt bepaald door het aantal modelpolissen. Hier is juist een dalende trend zichtbaar.

Het beeld dat 47.000 collectiviteiten zouden zorgen voor evenveel extra keuzemogelijkheden is een karikatuur. Voor verzekerden gaat het om 1 of 2 extra keuzemogelijkheden in aanvulling op het reguliere aanbod. Bijvoorbeeld via de werkgever waar hij of zij werkt, de vakbond, patiëntenvereniging of ouderenbond, waarvan hij of zij lid is, of de gemeente, waar hij of zij woont.

2. De maatregel is niet proportioneel

De voorgenomen afschaffing van de collectiviteitskorting voldoet niet aan de vereiste proportionaliteit.

---

¹ Dit beoordelingskader is een stuk strenger dan het advies over zorginhoudelijke criteria van de NZa (2017). De NZa stelt dat zorgverzekeraars aannemelijk moeten kunnen maken dat de zorginhoudelijke afspraak leidt tot een verlichting van de schadelast voor de Zorgverzekeringswet, die zowel op korte als op lange termijn kan plaatsvinden.

² CZ, Maatschappelijke waarde van collectiviteiten, maart 2020

Er is geen sprake van een serieuze evaluatietermijn. De Algemene Maatregel van Bestuur, die de maximale collectiviteitskorting terugbrengt van 10% naar 5%, is op 1 januari 2020 in werking is getreden. In tegenstelling tot de gebruikelijke evaluatietermijn van 3 jaar is deze maatregel al in het eerste halfjaar van invoering per 1 januari 2020 geëvalueerd.

Ondanks deze zeer korte evaluatietermijn laat het onderzoek van Equalis een positieve, tastbare ontwikkeling zien in de richting van minder collectiviteiten met meer zorginhoudelijke meerwaarde.

- Het aantal collectiviteiten is afgenomen met 17.153 (-27%) sinds 2016.
- Het aantal collectiviteiten met zorginhoudelijke afspraken is gestegen tot 89%. Dit betreft 83% van de collectief verzekerden. In 2016 was dit nog circa 20%.

Deze ontwikkeling is volledig in lijn met de oproep van voormalig minister Bruins om de zorginhoudelijke meerwaarde van collectiviteiten te versterken.

3. De maatregel gaat ten koste van het maatschappelijk belang

De maatregel veegt de jarenlange investeringen in preventie en gezondheid voor werknemers, patiënten en chronisch zieken, senioren en mensen met een laag inkomen in één keer van tafel. Dit staat haaks op de beweging naar meer preventie en gezondheid die het Kabinet wil inzetten.

In de Memorie van Toelichting staat weliswaar dat zorgverzekeraars en collectiviteiten “nog steeds (zorg)inhoudelijke afspraken kunnen maken” en dat dit “zelfs wenselijk is omdat dergelijke initiatieven een positief effect kunnen hebben op de gezondheid en het welzijn van deelnemers”, maar deze maatregel werkt dit juist tegen.

Zorginhoudelijke afspraken hebben alleen impact als de participatiegraad voldoende groot is. En een korting op de premie is noodzakelijk voor collectiviteiten om via een aantrekkelijk aanbod voldoende leden of werknemers aan zich te binden. Zonder korting kunnen veelbelovende zorginhoudelijke programma's dus niet meer worden opgestart of uitgebouwd en vervalt een belangrijk deel van het preventie-aanbod voor werknemers, ouderen, patiënten en mensen met een laag inkomen. Het gaat hierbij om grote aantallen verzekerden. Alleen al via werkgeverscollectiviteiten worden ruim 6 miljoen verzekerden bereikt met vitaliteitsprogramma's gericht op gezond werken en duurzame inzetbaarheid.

Zilveren Kruis pleit daarom voor het behoud van de collectiviteitskorting voor collectiviteiten met zorginhoudelijke meerwaarde.